

*Uit de Odontologische afdeling van
het Anatomisch-embryologisch la-
boratorium der Universiteit van
Amsterdam.*

*Directeur: Prof. Dr. J. van Lim-
borgh.*

VERSMELTING EN VERGROEIING IN DE MOLAAIRSTREEK VAN 'S MENSEN GEBIT*)

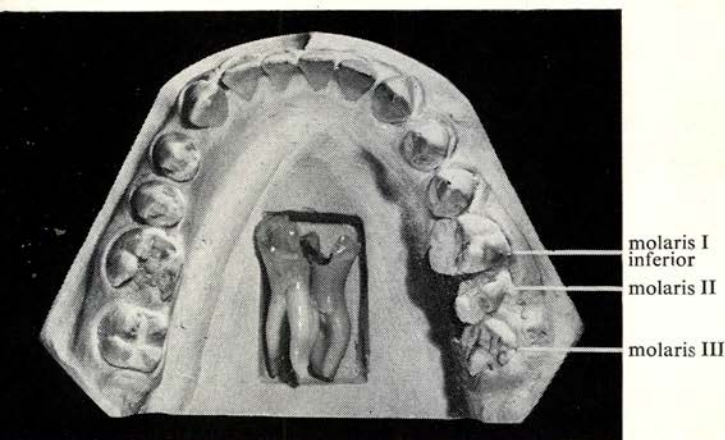
Dr. TH. E. DE JONGE,
conservator

Wanneer men zich oriënteert op de ectoscopische en röntgenoscopische afbeeldingen van ons eerste preparaat (afb. 1a, 1b en 2), dan is het duidelijk, dat zijn pathogenese een bepaalde richting uitgaat. Voegt men daar dan nog aan toe, dat volstrekt betrouwbare anamnestiche gegevens de mogelijkheid van premature extractie van de tweede molaar buitensluiten, dan is het niet twijfelachtig te noemen, dat wij hier met een concrecentie (coalescentie) te doen hebben van eerste en tweede molaar rechts onder. Daar komt dan nog bij, dat de identiteit van de achterste molaar aan generlei twijfel onderhevig is: deze is zonder meer een derde blijvende molaar! Maar diens beide synergeten – de eerste en tweede molaar derhalve – vormen tezamen, anatomisch zo goed als functioneel, een organisch geheel: waaraan zich náást het voorste bovendien nog een achterste cavum pulpae onderscheiden laat.

Nu is het bepaald niet alledaags te noemen, dat twee elementen, wier tijdstip van aanleg en calcificatie zó ver uiteen liggen als in ons geval, niettemin zó volledig versmelten. Waar dan nog bij komt, dat de tweede molaar zich slechts zeer ten dele heeft kunnen ontwikkelen.

Maar ook bij de fronttanden in de mandibula kennen wij èn in de melkdentitie èn in de blijvende reeks o.m. synodontie van de laterale incisief en de cuspsidaat [DE JONGE (1) en DE BOER (2)]. En deze worden in hun normale ontwikkeling en doorbraak desgelijks door een tijds-

*) Mededeling in de najaarsvergadering 1964 van het Ned. Tandheelkundig Genootschap.

Afb. 1a

Afb. 1b

Afb. 2

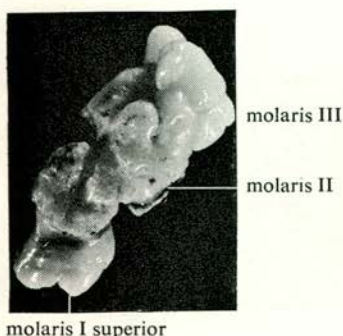

Afb. 3

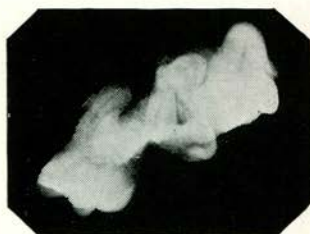
interval gescheiden, dat nochtans – *juist als in onze casus* – in gevallen van onderlinge versmelting van beide elementen geheel verloren gaat.

Slotopmerking: ofschoon uiteraard de mogelijkheid bestaat, dat nog andere soortgelijke gevallen beschreven zijn, konden wij in de ons ter beschikking staande literatuur (BUSCH, COLYER, EULER, MEYER, SCHULZE, R. SCHWARZ, THOMA et alii) geen enkel voorbeeld van syndontie van eerste en tweede molaar tegenkomen, zomin in de onder- als in de bovenkaak.

Zo mogelijk nòg zeldzamer en spectaculairder geval geven de afbeeldingen 3 e.v. weer: hier zijn het de drie bovenmolaren links, welke zich

Afb. 4a

Afb. 4b

tot één geheel hebben samengevoegd. Vergelijking met onze eerste casus ligt derhalve voor de hand: maar deze vergelijking brengt generlei gelijkenis aan het licht. Daar komt dan nog bij, dat in ons tweede geval elke anamnestiche aanwijzing ontbreekt. Slechts kunnen wij op grond daarvan, dat de pulpa van de tweede molaar – welks kroon geheel weggecariëerd is – van occlusaal uit getrepaneerd is, gevoeglijk vaststellen, dat dit element de onmiddellijke aanleiding gevormd heeft tot extractie van het gehele conglomeraat.

Wanneer wij veronderstellen, dat de eerste molaar in normale liggingwijze tot eruptie gekomen is (zie afb. 3 en 4a) – en welke objectie kan men eigenlijk tegen deze suppositie aanvoeren? – dan is het duidelijk, dat nòch de tweede nòch de derde molaar zijn doorbraak normaal heeft kunnen afsluiten.

De oorzaak daarvan kan o.i. alléén worden toegeschreven aan de omstandigheid, dat een vroegtijdig inzettende appositie van secundair cement niet slechts het gehele wortelcomplex der drie molaren tezamen omvat – *en immobiliseert!* – maar aldus bovendien het normale doorbraakproces der laatste twee molaren voortijdig afgeremd en beëindigd heeft. Trouwens: ook hun beider situs ten opzichte van de voorste molaar wijst daarop.

Conclusie: anders dan in ons eerste geval is hier geen sprake van synodontie. De vergroeiing der drie molaren onderling komt op rekening van vroegtijdige circulaire cementwoekering, welke hen a.h.w. tezamen omvat.

Samenvatting:

Deze mededeling stelt twee gevallen tegenover elkander van slechts schijnbare gelijkenis.

In ons eerste geval heeft de coalescentie van de eerste en tweede molaar rechts onder reeds tijdens een vroeg stadium hunner ontwikkeling plaats gevonden.

In het tweede geval heeft de eigenlijke odontogenese zich op normale wijze kunnen voltrekken – maar heeft daarna een secundaire cementafzetting vergroeiing (ankylose) teweeg gebracht van drie linker bovenmolaren.

Zusammenfassung:

Diese Mitteilung stellt zwei Fälle von nur scheinbarer Ähnlichkeit einander gegenüber.

In unserem ersten Falle hat die Koaleszenz des ersten und zweiten Molaris rechts unten bereits während eines frühen Stadiums ihrer Entwicklung stattgefunden.

Im zweiten Falle hat die eigentliche Odontogenese sich in normaler Weise vollziehen können. Danach jedoch hat eine sekundäre Zementablagerung eine Verwachsung (Ankylosis) dreier linker oberer Molares herbeigeführt.

Summary:

A comparison is made between two seemingly identical cases of molar coalescence.

However, in the first case the fusion between the first and second right lower molars took place at an early stage of their development, whereas in the second case the odontogenesis proper occurred in a normal manner, but it was followed by a secondary apposition of cement which led to concrecence (ankylosis) of the three left upper molars.

Résumé:

La présente communication expose deux cas dont la similitude n'est que superficielle.

Dans notre premier cas, la coalescence des première et deuxième molaires inférieures a eu lieu à un stade précoce de leur développement. Dans le deuxième cas, l'odontogénèse a pu se dérouler de façon normale. Un dépôt secondaire de ciment a toutefois provoqué une adhérence entre les trois molaires supérieures gauches.

Literatuur:

1. DE JONGE, TH. E.: Verdopplung der Frontzähne II. Acta neerlandica morphologiae normalis et pathologicae, vol. VI, afl. 1/2, 1948.
DE JONGE, TH. E.: Betrachtungen über die Synodontie. Deutsche Zahnärztliche Zeitschrift, Jahrgang XVI, afl. 5, 1961.
2. DE BOER, J. G.: Hyperodontie en synodontie. Ned. T. v. T., Jaargang 71, afl. 6, 1964.

Flatgebouw Avogadrostraat 12,
Amsterdam-O.